

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 616.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245215574016/facsimile.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Det Seecende Aarhundrede

ske Parlament hjalp for Tyranni; thi Henrik fik aldrig saa galt eller grumt et Indfald, at jo Parlamentet styrkede ham deri. Endelig efterlod Henrik sig tre Børn, hver med sin Dronning: Marie med den Spanske Cathrine, Elisabeth med den Normanniske Anna Boleyn, og Edvard med den Engelske Jane Seymour, og skjøndt kun den Ene af disse er verdenshistorisk, maae de dog opregnes, fordi de Alle kom paa Thronen og tog virksom Deel i den Wælsk-Normanniske Reformation (1530-60), som denne Gang førde os til England.

At nu denne saakaldte Engelske Reformation, med sin besynderlige Frugt: den Anglikanske eller Høibispelige Kirke, er noget ganske Eget, hidtil mere forbigaaet end betragtet udenlands, og ei mindre anfægtet end beundret i Hjemmet, det er vitterligt nok, og at England, ved ogsaa at faae en Kirke aldeles for sig selv (*a church of its own*), saavidt muligt af-lukkede sig fra hele den øvrige Christenhed, er indlysende; men at dette hænger nøie sammen med den Overvægt, det Wælske Element, ved Hjælp af det Angelske, fik over det Normanniske, det har man hidtil ikke bemærket, men anset den Anglikanske Kirke for en Uting, der egenlig kun havde sin Grund i Henrik den Ottendes Griller og endeel besynderlige Tilfælde. Betsænker man derimod, at Wælskmænd og Engelskmænd havde fra Arildstid en overveiende Hang til Selvstændighed, medens Normannerne derimod altid beundrede Paven og var opsat paa Erobringer, da begynder det at lysne over den Afvikning, der var Tudor-Slæg-tens Grundsætning, og kommer vi ihu, at Anglerne, med al deres Lyst til Selvstændighed, dog var altfor historisk-poetiske til enten at glemme deres Nordiske Oprindelse eller den Christne Kirkes »Almindelighed,« imedens Wælskmændene, saalænge vi kiende dem, var, ligesom Henrik Tudor, aldeles indsluttede i og til sig selv, da maae vi ogsaa finde, at den Angli-kanske Kirke er meget Wælsk, og blev derfor i det Hele hverken folkelig eller gennemgribende virksom paa Øen.

Det var nemlig Grundtanken hos Henrik den Ottende, som Reformator, at Kongen skulde være Christi Statholder paa Øen, mod hvis Tyrkiske Pavedom (*Supremacy*) Ingen maatte knye, uden han vilde behandles som Majestæts-Forbry-der (*traitor*); men naar man betragtede Gudsdyrkelsen for meer end et Skuespil, endsige da, naar Troen var Folk en Saligheds-Sag, lod det sig umuelig gennemføre i det Se x-